

Richtlijn

Uitvoering natuurbeheeractiviteiten zonder gedragscode natuurbeheer

Versie 4.0 -10 mei 2024

Deze richtlijn is opgesteld om natuurbeheer uit te voeren in de periode dat er geen geldige gedragscode natuurbeheer (GCN) is die alle maatregelen omvat. Voor de vier maatregelen die per 6 mei 2024 zijn goedgekeurd kan de gedragscode 2024 worden gebruikt. Het gaat over natuurbeheer dat zowel door professionele beheerders als door vrijwilligers kan worden uitgevoerd.

Werking gedragscode

De gedragscode natuurbeheer (GCN) is een op de Wet natuurbescherming gebaseerd hulpmiddel dat zorgvuldige omgang met beschermde soorten bij de uitvoering van *regulier* natuurbeheer borgt. Per 1 januari 2024 is de Omgevingswet van kracht waarin de Wet Natuurbescherming is opgenomen. Als wordt gewerkt conform een gedragscode, hoeft de uitvoerder van natuurbeheeractiviteiten geen ontheffing aan te vragen en heeft de beheerder vrijstelling van rechtsvervolgning bij eventuele onvoorziene schade aan beschermde soorten. NB: Het gaat dus niet om natuur*herstel*maatregelen waarvoor in de regel een ontheffing moet worden aangevraagd.

Het ontbreken van de goedgekeurde GCN heeft ongewenste consequenties voor de uitvoering van regulier natuurbeheer terwijl de uitvoering van beheermaatregelen nodig zijn voor (leefgebieden van dezelfde beschermde) soorten. Daarom volgt hieronder de richtlijn voor uitvoering van maatregelen in het kader van regulier natuurbeheer, zolang er geen goedgekeurde GCN is.

Voor uitvoering van natuurbeheermaatregelen in de periode zonder geldige GCN geldt:

1. We werken zo **zorgvuldig** mogelijk. In veel gevallen, bijvoorbeeld indien kleinschalige gewerkt wordt buiten het broedseizoen en weggebleven wordt van groeiplaatsen van beschermde planten of winterverblijven van te beschermen dieren, zal het risico op overtreding van de Wet natuurbescherming nihil zijn. De inschatting van het risico is altijd aan een ecooloog/ beheerder van het betreffende terrein. Zorgvuldig werken betekent werken in de geest van de GCN 2016-2021, rekening houdend met de nieuw beschermde soorten onder de Wet natuurbescherming (die zijn niet per se dezelfde als onder de Flora- en Faunawet, zie voor overzicht beschermde soorten in bijlage 2 bij deze richtlijn). Dat betekent concreet:
  - a) inventarisatie vooraf (gebruik eigen kennis, NDFF, SNL-monitoringsgegevens en veldbezoek). Zonder inventarisatie vooraf kan niet worden gewerkt.
  - b) het nemen van algemene maatregelen, bijvoorbeeld door buiten gevoelige perioden te werken (zie kalenders GCN 2016-2021 of kalenders van RVO: [vogels](#), [overige soorten](#)),
  - c) specifieke voorzorgsmaatregelen (nestplaatsen en burchten markeren, afstand houden, schaalgrootte aanpassen, materieel aanpassen, enzovoorts).
  - d) vastleggen van (afspraken over) de uitvoering in het Ecologische Werkprotocol (EW) zodat voorzorgsmaatregelen aantoonbaar zijn.

2. **Als er een risico** bestaat dat beschermde soorten worden verstoord of gedood kan niet meer op de GCN worden teruggevallen. De inschatting van het risico is altijd aan de ecooloog/beheerder. De volgende keuzes zijn aan de orde, met in achtneming van de onder één vermelde zorgvuldige werkwijze:
- a) De natuurbeheermaatregelen dusdanig aanpassen dat de kans op schade aan beschermde soorten nihil is (terug naar stap 1);
  - b) Werken volgens een andere geldige en toepasbare gedragscode. Dit kan slechts zeer beperkt. Namelijk:
    - Bent u een gemeente, waterschap of drinkwaterbedrijf (of werkt u in opdracht van) dan kunt u de betreffende gedragscodes gebruiken die door die organisaties zijn opgesteld.
    - Bosrandbeheer valt onder de gedragscode soortenbescherming bosbeheer 2022.
  - c) Een ontheffing voor de betreffende maatregel aanvragen bij het bevoegd gezag. Let op dat het verkrijgen van een ontheffing een lange doorlooptijd kent
  - d) De maatregel tot nader order uitstellen.
  - e) Gaat het om regulier natuurbeheer in een Natura2000-gebied? Zie dan hieronder.

Gaat het om regulier natuurbeheer in Natura2000-gebieden?

Bij Natura 2000-gebieden komt volgens de Wet natuurbescherming (Wnb) *soms* het Natura 2000-beheerplan in de plaats van een ontheffing ten aanzien van beschermde soorten. Dat betekent dat wanneer er bij uitvoering van natuurbeheer mogelijk kans is op schade aan beschermde soorten, er geen ontheffing hoeft te worden aangevraagd en er een vrijstelling geldt voor een aantal verboden. Om welke verboden het gaat staat in de wet, het gaat onder meer om de verboden ten aanzien van het doden of vangen van een dier van een beschermde soort. Deze uitzonderingen staan in artikel 3.3. lid 7, 3.8, lid 7 en 3.10, lid 2 van de wet. Deze mogelijkheid bestaat alleen voor Natura 2000-gebieden.

Bovenstaande uitzondering gaat specifiek over handelingen die zijn beschreven in en worden verricht overeenkomstig een Natura 2000-beheerplan.

Dit betekent dat je in een specifiek Natura2000-gebied regulier natuurbeheer kunt uitvoeren, dus zonder ontheffing en met vrijstelling van de betreffende verboden, mits aan **alle** onderstaande voorwaarden is voldaan:

- Er moet een formeel vastgesteld Natura 2000-beheerplan voor het gebied zijn.
- De handeling moet zijn beschreven in het Natura 2000-beheerplan.
- Er moet duidelijk en concreet in het Natura 2000-beheerplan staan dat er geen ontheffing voor soortenbescherming voor die handeling nodig is, en ook *dat* en *hoe* voldaan is aan de bepalingen uit de wet ten aanzien van ontheffingen en vrijstellingen (ten aanzien van de betreffende soortgroep: vogel, habitatrictlijnsoort of overige soort).¹
- De handeling moet worden uitgevoerd zoals in het beheerplan staat.

Het strekt tot aanbeveling de betreffende provincie te informeren indien je volgens bovenstaande voorwaarden in een Natura 2000-gebied regulier natuurbeheer uitvoert waarbij mogelijk risico's zijn op schade aan beschermde soorten.

Let op: De VBNE heeft het IPO gevraagd de mogelijkheid tot het aanvragen van een tijdelijke generieke ontheffing per provincie te verkennen. Provincies zien echter om verschillende redenen

---

¹ In feite vervangt het beheerplan de ontheffing of vrijstelling, daarom gelden dezelfde voorwaarden.

geen mogelijkheid voor een generieke ontheffing. Deze mogelijkheid valt daarmee af. Per 6 mei 2024 is een viertal maatregelen goedgekeurd en wordt nog verder gewerkt aan de overige maatregelen omdat de voorgeschreven maatregelen in het reikwijdtedocument van RVO niet werkbaar zijn in het natuurbeheer. De VBNE houdt u daarover op de hoogte.

Volg nieuwsbrief en website.

Voor meer informatie: mail Gerard van Looijengoed, adviseur bos & natuur VBNE, g.vanlooiengoed@vbne.nl of vraag na in de eigen organisatie.

Overzicht werkzaamheden die wel of niet per definitie kunnen worden uitgevoerd per natuurbeheeractiviteit.

Toelichting op de kolommen: Wanneer volgens de voorwaarden in de 3^e kolom wordt gewerkt is uitvoering van de betreffende werkzaamheden mogelijk. Hierin vindt u ook maatregelen die in de reeds ingediende nieuwe gedragscode staan vermeld, maar dus niet in de oude. Daarmee is dit een zo actueel mogelijk overzicht van voorzorgsmaatregelen. Wanneer niet kan worden voldaan aan al deze voorwaarden geldt de laatste kolom. De opties zijn dan werken volgens een andere gedragscode (zeer beperkt mogelijk), aanvragen van een ontheffing of uitstel van de maatregel.

Natuurbeheeractiviteit uit gedragscode natuurbeheer 2016-2021	Toelichting	Werkzaamheden die doorgang kunnen vinden op voorwaarde dat er aan de genoemde voorwaarden wordt voldaan. Alleen dan is de kans op schade* aan beschermde soorten nihil.	Werkzaamheden die niet per definitie doorgang kunnen vinden zonder geldige gedragscode
I Beheer van weidevogelgraslanden	Het gaat hier om graslanden met primair de doelstelling instandhouding en bevorderen van weidevogels. Volg bij de aanwezigheid van andere beschermde soorten het advies bij bijzondere gras- en hooilanden	<ul style="list-style-type: none"> • Werk in de geest van de GCN 2016-2021 met in achtneming van de nieuw beschermde soorten (Wet natuurbescherming). Daarmee wordt bedoeld (zie ook hiervoor): <ul style="list-style-type: none"> ○ Vooraf inventariseren ○ Algemene voorzorgsmaatregelen en specifieke voorzorgsmaatregelen treffen ○ Ecologisch Werkprotocol invullen • Werk altijd buiten de kwetsbare periode (1 maart tot 1 juli). Op deze wijze worden beschermde weidevogels ontzien. 	
III Omzagen en afzetten van houtige beplantingen		<ul style="list-style-type: none"> • Werk in de geest van de GCN 2016-2021 met in achtneming van de nieuw beschermde soorten (Wet natuurbescherming). Zie bij <i>I Beheer van weidevogelgraslanden</i> voor uitleg. • In leefgebieden van boomkikker, hazelmuis, beschermde vlindersoorten en beschermde plantensoorten worden struwelen en andersoortige lijnvormige elementen niet meer dan een kwart per keer afgezet en blijft er voldoende struweel over. Wat voldoende is wordt beargumenteerd door een ecologisch deskundige. • Niet omgezaagd worden bijzondere keverbomen waarvan bekend is of aanwijzingen zijn dat er zich populaties vliegend hert en/of vermiljoenkever bevinden. 	Als u maatregelen wilt uitvoeren in de kwetsbare periode (1 maart – 1 september periode varieert per soortengroep) en er is een risico op schade aan beschermde soorten bij uitvoering van de maatregelen, zie dan de opgesomde opties in de tekst boven de tabel, namelijk gebruik een andere gedragscode (zeer beperkt mogelijk), vraag een ontheffing aan of stel de maatregel uit.

		<ul style="list-style-type: none"> • Indien buiten de kwetsbare periode wordt gewerkt (1 maart – 1 september) inclusief genoemde aanvullende voorwaarden is het risico op verstoring of doden van beschermde soorten nihil. 	
Natuurbeheeractiviteit uit gedragscode natuurbeheer 2016-2021	Toelichting	Werkzaamheden die doorgang kunnen vinden op voorwaarde dat er aan de genoemde voorwaarden wordt voldaan. Alleen dan is de kans op schade* aan beschermde soorten nihil.	Werkzaamheden die niet per definitie doorgang kunnen vinden zonder geldige gedragscode
IV Maaien van rietland		<ul style="list-style-type: none"> • Werk in de geest van de GCN 2016-2021 met in achtneming van de nieuw beschermde soorten (Wet natuurbescherming). Zie bij <i>I Beheer van weidevogelgraslanden voor uitleg.</i> • Wanneer altijd buiten de kwetsbare periode (15 maart– 1 augustus) wordt gewerkt, dan is de kans op schade aan beschermde soorten nihil 	Als u maatregelen wilt uitvoeren in de kwetsbare periode (15 maart – 1 augustus periode varieert per soortengroep) en er is een risico op schade aan beschermde soorten bij uitvoering van de maatregelen, zie dan de opgesomde opties in de tekst boven de tabel, namelijk gebruik een andere gedragscode (zeer beperkt mogelijk), vraag een ontheffing aan of stel de maatregel uit.
VI Beheer van bijzondere gras- en hooilanden		<ul style="list-style-type: none"> • Werk in de geest van de GCN 2016-2021 met in achtneming van de nieuw beschermde soorten (Wet natuurbescherming). Zie bij <i>I Beheer van weidevogelgraslanden voor uitleg.</i> • Wanneer er buiten de kwetsbare periode wordt gewerkt is schade aan beschermde soorten nihil. • Bij terreinen groter dan 5 ha wordt per maaibeurt ten minste 5% met een minimum van 0,5 ha niet gemaaid • Bij terreinen van 5 ha of kleiner wordt per maaibeurt ten minste 10% niet gemaaid tenzij er al voldoende dekking (ruigte, houtwallen, oevers, bosjes) in of langs het terrein aanwezig is. 	Als u maatregelen uitvoert in de kwetsbare periode (1 maart – 1 oktober, periode varieert per soortengroep) is dat alleen mogelijk onder de in bijlage 1 verwoorde voorwaarden.

VII Plaggen, chopperen, maaien en strooisel vegen van heide		<ul style="list-style-type: none"> • Werk in de geest van de GCN 2016-2021 met in achtneming van de nieuw beschermde soorten (Wet natuurbescherming). Zie bij <i>I Beheer van weidevogelgraslanden</i> voor uitleg. • Wanneer kleinschalig buiten de kwetsbare periode van 1 maart tot 1 oktober wordt gewerkt conform de gedragscode is de kans op schade aan beschermde soorten nihil. Denk aan kleinschalige plagplekjes ten behoeve van klokjesgentiaan of zandhagedis. <ul style="list-style-type: none"> ○ Kleinschalig is een plagplek altijd kleiner dan 5 are. Vraag een ontheffing aan bij een plagplek groter dan 5 are (=500 m²) ○ Kleinschalig is een gechopperde oppervlakte van kleiner dan 5 are. Vraag een ontheffing aan bij een te chopperen oppervlakte van groter dan 5 are (=500 m²) 	Als u maatregelen wilt uitvoeren in de kwetsbare periode (1 maart – 1 oktober, periode varieert per soortengroep) en er is een risico op schade aan beschermde soorten bij uitvoering van de maatregelen, zie dan de opgesomde opties in de tekst boven de tabel, namelijk gebruik een andere gedragscode, vraag een ontheffing aan of stel de maatregel uit.
Natuurbeheeractiviteit uit gedragscode natuurbeheer 2016-2021	Toelichting	Werkzaamheden die doorgang kunnen vinden op voorwaarde dat er aan de genoemde voorwaarden wordt voldaan. Alleen dan is de kans op schade* aan beschermde soorten nihil.	Werkzaamheden die niet per definitie doorgang kunnen vinden zonder geldige gedragscode
IX Branden van heide			Wanneer er risico's bestaan op verstoring en doden van beschermde soorten wordt geadviseerd de maatregel uit te stellen Indien u deze maatregel toch wilt uitvoeren zal een ontheffing moeten worden aangevraagd.
XI Onderhoud van gebouwen en bouwwerken		<ul style="list-style-type: none"> • Werk in de geest van de GCN 2016-2021 met in achtneming van de nieuw beschermde soorten (Wet natuurbescherming). Zie bij <i>I Beheer van weidevogelgraslanden</i> voor uitleg. 	Als u verstoring van beschermde soorten niet kunt voorkomen, vraag dan een ontheffing aan.

*schade aan beschermde soorten = het doden of vangen van dieren, vernielen van nesten, significante verstoring, vernieling van planten etc., een en ander zoals dat in de Wet natuurbescherming verboden is.

Bijlage 1

VI Beheer van bijzondere gras- en hooilanden

Als u maatregelen uitvoert in de kwetsbare periode (1 maart – 1 oktober, periode varieert per soortengroep) dan is dat alleen mogelijk als u de volgende voorwaarden opvolgt:

Altijd geldt:

1. Bij terreinen groter dan 5 ha wordt per maaibeurt ten minste 5% met een minimum van 0,5 ha niet gemaaid.
2. Bij terreinen van 5 ha of kleiner wordt per maaibeurt ten minste 10% niet gemaaid tenzij er al voldoende dekking (ruigte, houtwallen, oevers, bosjes) in of langs het terrein aanwezig is.
3. Bij het maaien wordt zodanig gewerkt dat

dieren kunnen ontsnappen. Het betreft tenminste de volgende manier van werken: 1) met materieel uitgerust met wildredder of signalering, 2) met lage snelheid (max. 7km/uur) waardoor dieren kunnen uitwijken en 3) van binnen naar buiten waardoor dieren kunnen uitwijken en 4) eventueel andere beschikbare dierbeschermende werkwijzen en/ of maatregelen.

4. Controleer kort te voren of er beschermde soorten (zoals grondbroeders) in het betreffende perceel aanwezig zijn. Voer een quickscan uit. Wanneer er

geen beschermde soorten zijn aangetroffen moet alleen voorwaarde 1, 2 en 3 worden opgevolgd.

In het geval wel beschermde soorten worden aangetroffen:

5. Wanneer beschermde vlindersoorten voorkomen, zorg ervoor dat waardplanten in voldoende mate aanwezig blijven, in het perceel zelf en/ of in de directe omgeving. De beheerder maakt een zorgvuldige afweging over wat voldoende is.
6. Aangetroffen nesten van grondbroeders en (andere) immobiele beschermde waarden worden gemarkeerd zodat die tijdens het

maaien niet dichterbenederd worden dan 5 meter. Een zone van 5 meter rond de aangetroffen beschermde waarden wordt derhalve niet gemaaid.

7. Indien tijdens het maaien onverhoopt beschermde waarden worden aangetroffen dan worden die ontzien door 1) ingeval van immobiele waarden er tenminste 5 meter bij vandaan te blijven of 2) ingeval van mobiele beschermde waarden de maaisnelheid nog verder omlaag te brengen tot max 5km/u (stapvoets).

Bijlage 2 Beschermde dier- en plantensoorten Wet natuurbescherming

Soorten beschermd op basis van artikel 3.1 Wet natuurbescherming

Alle vogelsoorten (plm. 700 soorten)

Soorten beschermd op basis van artikel 3.5 Wet natuurbescherming

Planten (8)

Drijvende waterweegbree => *Walvisachtigen*
Geel schorpioenmos Bruinvis
Groenknolorchis Bultrug
Kleine vlotvaren Dwergpotvis
Liggende raket Dwergvinvis
Kruipend moerasscherm Gestreepte dolfijn
Tonghaarmuts Gewone dolfijn
Zomerschroeforchis Gewone spitsdolfijn
Gewone vinvis

Zoogdieren (51)

=> *Algemeen*

Bever
Hamster
Hazelmuis
Lynx
Noordse woelmuis
Otter
Wolf
Wilde kat
Grijze dolfijn
Hille (Butskop)
Kleine zwaardwalvis
Narwal
Noordse vinvis
Orca
Potvis
Spitsdolfijn van Gray
Tuimelaar
Witflankdolfijn
Witsnuitdolfijn
Witte dolfijn

=> *Vleermuizen*

Bechsteins vleermuis
Bosvleermuis
Brandts vleermuis
Franjestaart
Baardvleermuis
Gewone dwergvleermuis
Gewone grootoorvleermuis
Grijze grootoorvleermuis
Grote hoefijzerneus
Grote rosse vleermuis
Ingekorven vleermuis
Kleine dwergvleermuis
Kleine hoefijzerneus
Laatvlieger
Meervleermuis
Mopsvleermuis
Noordse vleermuis
Rosse vleermuis
Ruige dwergvleermuis
Tweekleurige vleermuis
Vale vleermuis
Watervleermuis

Amfibieën (8)

Boomkikker
Geelbuikvuurpad
Heikikker
Kamsalamander
Knoflookpad
Poelkikker
Rugstreeppad
Vroedmeesterpad

Reptielen (7)

Gladde slang
Muurhagedis
Zandhagedis
Dikkopschildpad
Kemps' zeeschildpad
Lederschildpad
Soepschildpad

Vissen (2)

Houting
Steur

Vlinders (10)

Apollovlinder
Boszandoog
Donker pimpernelblauwtje
Grote vuurvlinder
Moerasparelmoervlinder
Pijlstaartvlinder
Pimpernelblauwtje
Teunisbloempijlstaart
Tijmblauwtje
Zilverstreephooibeestje

Libellen (9)

Bronslibel
Gaffellibel
Gevlekte witsnuitlibel
Groene glazenmaker
Mercurwaterjuffer
Noordse winterjuffer
Oostelijke witsnuitlibel
Rivierrombout
Sierlijke witsnuitlibel

Kevers (4)

Brede geelrandwaterroofkever
Gestreepte waterroofkever
Juchtlerkever
Vermiljoenkever

Overige (2)

Bataafse stroommossel
Platte schijfhoren

Soorten beschermd op basis van artikel 3.10 Wet natuurbescherming

	Moerasgamander	Huisspitsmuis	Grote weerschijnvlinder
	Muurbloem	Konijn	Iepenpage
Planten (76)	Naakte lathyrus	Molmuis	Kleine heivlinder
Akkerboterbloem	Naaldenkervel	Ondergrondse woelmuis	Kleine ijsvogelvlinder
Akkerdoornzaad	Pijlscheefkelk	Ree	Kommavlinder
Akkerogentroost	Roggelelie	Rosse woelmuis	Sleedoorpage
Beklierde ogentroost	Rood peperboompje	Steenmarter	Spiegeldikkopje
Berggamander	Rozenkransje	Tweekleurige	Veenbesblauwtje
Bergnachtorchis	Ruw parelzaad	bosspitsmuis	Veenbesparelmoervlinder
Blaasvaren	Stofzaad	Veldmuis	Veenhooibeestje
Blauw guichelheil	Scherpkruid	Veldspitsmuis	Veldparelmoervlinder
Bokkenorchis	Schubvaren	Vos	Zilveren maan
Bosboterbloem	Schubzegge	Waterspitsmuis	
Bosdravik	Smalle raai	Wezel	Libellen (8)
Brave hendrik	Spits havikskruid	Wild zwijn	Beekrombout
Brede wolfsmelk	Steenbraam	Woelrat	Bosbeekjuffer
Breed wollegras	Stijve wolfsmelk		Donkere waterjuffer
Bruinrode wespenorchis	Tengere distel	Amfibieën (8)	Gevlekte glanslibel
Dennenorchis	Tengere veldmuur	Alpenwatersalamander	Gewone bronlibel
Dreps	Trogamander	Bruine kikker	Hoogveenglanslibel
Echte gamander	Veenbloembies	Gewone pad	Kempense heidelibel
Franjegtiaan	Vliegenorchis	Kleine watersalamander	Speerwaterjuffer
Geelgroene wespenorchis	Vroege ereprijs	Meerkikker	
Geplooid	Wilde averuit	Middelste groene kikker	Kevers (1)
vrouwenmantel	Wilde ridderspoor	Vinpootsalamander	Vliegend hert
Getande veldsla	Wilde weit	Vuursalamander	
Gevlekt zonneroosje	Wolfskers		Overige soorten (1)
Glad biggenkruid	Zandwolfsmelk	Reptielen (4)	Europese rivierkreeft
Gladde zegge	Zinkviooltje	Adder	
Groene nachtorchis	Zweedse kornoelje	Hazelworm	
Groensteel		Levendbarende hagedis	
Groot spiegelklokje	Zoogdieren (33)	Ringslang	
Grote bosaardbei	Aardmuis		
Grote leeuwenklauw	Boommarter	Vissen (6)	
Honingorchis	Bosmuis	Beekdonderpad	
Kalkboterbloem	Bunzing	Beekprik	
Kalketrip	Damhert	Elrits	
Karthuizeranjer	Das	Gestippelde alver	
Karwijselie	Dwergmuis	Grote modderkruiper	
Kleine ereprijs	Dwergspitsmuis	Kwabaal	
Kleine Schorseneer	Edelhert		
Kleine wolfsmelk	Eekhoorn	Vlinders (20)	
Kluwenklokje	Egel	Aardbeivlinder	
Knollathyrus	Eikelmuis	Bosparelmoervlinder	
Knolspirea	Gewone bosspitsmuis	Bruin dikkopje	
Korensla	Gewone zeehond	Bruine eikenpage	
Kranskarwij	Grijze zeehond	Duinparelmoervlinder	
Kruiptijm	Grote bosmuis	Gentiaanblauwtje	
Lange zonnedaauw	Haas	Grote parelmoervlinder	
Liggende ereprijs	Hermelijn	Grote vos	